

Ομιλία Προέδρου ΚΙΣΕ κ. ΔΑΥΙΔ ΣΑΛΤΙΕΛ
ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ
ΑΘΗΝΩΝ, «ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΝΗΜΗ & ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ»
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ, Aula Φιλοσοφικής
Ημέρα Μνήμης ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ, ΑΘΗΝΑ 29.1.2018, ώρα 5 μ.μ.

*Αξιότιμοι Κύριοι Καθηγητές,
Κυρίες και Κύριοι,*

Η πορεία της εγγραφής της ιστορικής μνήμης του Ολοκαυτώματος στη συλλογική συνείδηση και κατέπекταση στον δημόσιο λόγο, όπως και η θεσμοθέτησή της, αποτελεί ένα ενδιαφέρον και εν πολλοίς ανεξερεύνητο θέμα για μελέτη από πολιτικούς επιστήμονες, κοινωνιολόγους και ιστορικούς. Γι' αυτό και είναι ιδιαίτερη η χαρά μου που βρίσκομαι σήμερα εδώ, προσκεκλημένος του Τμήματος Πολιτικής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, εγκαινιάζοντας αυτή την πρωτοβουλία που πραγματοποιείται για πρώτη φορά στο Τμήμα σας. Ευχαριστώ την Διευθύντρια του Εργαστηρίου και Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πολιτικής Φιλοσοφίας κα Βάνα Νικολαΐδου – Κυριανίδου για την πρόσκληση και την συγχαίρω για την καινοτόμο ιδέα της.

Ολοκαύτωμα ονομάστηκε η γενοκτονία των 6 εκατομμυρίων Εβραίων της Ευρώπης από τη Ναζιστική Γερμανία κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο **για μόνον τον λόγο της θρησκείας τους.**

Το έγκλημα **καταστρώθηκε μεθοδικά** ήδη από τη δεκαετία του '30 και **συντελέστηκε οργανωμένα**, εφαρμόζοντας **ρυθμούς και τρόπους βιομηχανικής** παραγωγής για την εξόντωση ανθρώπων: Ευγονική, ρατσιστικά μέτρα, αποκλεισμός των εβραίων από την κοινωνία και τη δημόσια ζωή, περιορισμός σε γκέτο, εκτόπιση, στρατόπεδα συγκέντρωσης, καταναγκαστική εργασία, στρατόπεδα εξόντωσης, κρεματόρια. **ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ...** Το πρότζεκτ τιτλοφορήθηκε «**Τελική Λύση**», και ο στόχος του ήταν η Ευρώπη να καταστεί '**Judenrein**', δηλ., απαλλαγμένη από Εβραίους.

6 εκατομμύρια Εβραίοι εξοντώθηκαν στον βωμό του ρατσιστικού μίσους. Μεταξύ τους και 67 χιλιάδες Έλληνες Εβραίοι.

Η ιστορία της Μνήμης του Ολοκαυτώματος πέρασε κι αυτή -όπως και τα θύματά της- τα δικά της δεινά, κινδύνεψε κι αυτή να εξαφανιστεί μέχρι να εγγραφεί στη συλλογική συνείδηση: πέρασε από την **αποσιώπηση**, την **αποστασιοποίηση**, την **αδιαφορία** για να έρθει η **αμφισβήτηση**, η **άγνοια** και η **αναβίωση του φανατισμού** να ταρακουνήσουν τα νερά της φαινομενικής κανονικότητας και να φτάσουμε στη σημερινή θεσμοθετημένη από κράτη και διεθνείς οργανισμούς ΜΝΗΜΗ του Ολοκαυτώματος.

Σ' αυτό το σημείο είναι οφειλόμενο να εξάρω **τον ρόλο της ακαδημαϊκής κοινότητας στη δεκαετία του '90**: Ήταν οι ερευνητές, οι ιστορικοί, οι άνθρωποι των Γραμμάτων και των Τεχνών που έσκαβαν αρχεία, ξέθαβαν φωτογραφίες, διάβαζαν ντοκουμέντα, έκαναν ντοκουμαντέρ, αφύπνιζαν με τα ευρήματά τους και τα κείμενά τους. Κάθε ερευνημένο πεδίο έδινε (κι ακόμα δίνει!), έρισμα για νέες έρευνες, σε δεκάδες άλλες πτυχές της ιστορίας της εφαρμοσμένης Τελικής Λύσης.

Η Ελλάδα με νόμο του 2004, που ψηφίστηκε ομόφωνα από τη Βουλή, θέσπισε την 27^η Ιανουαρίου ως ΕΘΝΙΚΗ ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΗΡΩΩΝ ΤΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ. Ημέρα συμβολική, καθώς στις 27 Ιανουαρίου του 1945 ο Κόκκινος Στρατός απελευθέρωσε το Άουσβιτς.

Η διεθνής κοινότητα, με απόφαση του ΟΗΕ το 2005, όρισε την 27η Ιανουαρίου ως διεθνή ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ.

Το έκανε 60 χρόνια μετά το Ολοκαύτωμα.

ΗΤΑΝ ΑΡΓΑ! Ήταν όταν συνειδητοποίησε πως η ανθρωπότητα **ΤΙΠΟΤΑ δεν είχε διδαχθεί** από τον όλεθρο του Ολοκαυτώματος. Τα σημάδια ήταν πλέον **συμπτώματα** κι **όχι προειδοποιητικές ενδείξεις**.

Σήμερα, σχεδόν 15 χρόνια μετά την «αλλαγή πλεύσης» της διεθνούς κοινότητας, μπορούμε να επιχειρήσουμε μια επισκόπηση της κατάστασης. Να αναλογιστούμε **τί μέτρα έχουν ληφθεί** από πλευράς θεσμών και -από την άλλη πλευρά- **ΕΑΝ και ΠΟΣΟ** έχουν εξαπλωθεί τα φαινόμενα αντισημιτισμού. Δηλαδή, τα φαινόμενα εκείνα που στη δεκαετία του '30 οδήγησαν στο Ολοκαύτωμα.

Σε θεσμικό επίπεδο έχουν γίνει πολλά, διεθνώς: Ευρωπαϊκή Ένωση, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ειδικό γραφείο αντιμετώπισης αντισημιτισμού, UNESCO, ΟΑΣΕ, εξειδικευμένα προγράμματα, ετήσιες εκθέσεις, ανταλλαγή τεχνογνωσίας....

ΠΟΛΛΑ, πράγματι, με πιο πρόσφατη τη **Δήλωση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, της 6^{ης} Δεκεμβρίου 2018, για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού.

Αντίστοιχα μεγάλα βήματα έχουν γίνει και στη χώρα μας -με πρωταγωνιστές, τη Βουλή, το Υπουργείο Παιδείας και τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων, εκπαιδευτικά ιδρύματα, το Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, το Υπουργείο Πολιτισμού, την Ελληνική Αντιπροσωπεία στον IHRA.

Ας δούμε τα γεγονότα. Τί ώθησε στην ανάληψη όλων αυτών των πρωτοβουλιών;

Δολοφονίες, όπως εκείνη της 85χρονης Μιρέιγ Νολ στο Παρίσι, και των θυμάτων της συναγωγής του Πίτσμπουργκ. **Επιθέσεις με μαχαίρι**, όπως των Εβραίων στο Μιλάνο και στο Στρασβούργο. **Ένοπλες επιθέσεις με θύματα**, όπως στο Εβραϊκό Σχολείο της Τουλούζης, στο Εβραϊκό Μουσείο των Βρυξελλών και στη συναγωγή της Κοπεγχάγης. **Εκρηκτικοί μηχανισμοί**, όπως εκείνοι στη Συναγωγή του Γκέτεμποργκ. Οι αντισημιτικές επιθέσεις έχουν γίνει η νέα πραγματικότητα στην Ευρώπη.

Μόλις τον περασμένο Δεκέμβριο, δύο έρευνες έδειξαν ανατριχιαστικά δεδομένα:

Η έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με θέμα τις «Εμπειρίες και τις αντιλήψεις για τον αντισημιτισμό» εξετάζει **το πώς οι Εβραίοι βιώνουν τον αντισημιτισμό** σε 12 χώρες της Ευρώπης, όπου ζει το 96% του πληθυσμού των Ευρωπαίων Εβραίων. Διαβάζω μόνον ορισμένα από τα ευρήματα:

-Το 28% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι έχουν παρενοχληθεί τουλάχιστον μια φορά στο περασμένο έτος.

-Το ποσοστό ανεβαίνει στο 37% για όσους φορούν κιπά.

-Το 79% ΔΕΝ έχουν καταγγείλει το σοβαρότερο περιστατικό που τους έχει συμβεί.

-Το 34% αποφεύγουν να επισκέπτονται εβραϊκούς χώρους διότι δεν αισθάνονται ασφαλείς.

-38% έχουν σκεφθεί να μεταναστεύσουν διότι δεν νιώθουν ασφαλείς.

-Το 70% πιστεύουν ότι οι προσπάθειες των κυβερνήσεών τους για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού ΔΕΝ είναι αποτελεσματικές.

Ας δούμε τώρα τις αντιλήψεις του ΜΗ - ΕΒΡΑΪΚΟΥ πληθυσμού: Πρόσφατη έρευνα του CNN, έδειξε ότι τα αντισημιτικά στερεότυπα «ζουν και βασιλεύουν στην Ευρώπη»:

Πάνω από το 25% των Ευρωπαίων θεωρούν πως οι Εβραίοι καθορίζουν τους πολέμους στον κόσμο, ενώ ένας στους πέντε πιστεύει πως έχουν μεγάλη επιρροή στα ΜΜΕ και στην πολιτική!

Το ένα τρίτο δηλώνει ότι γνωρίζει ελάχιστα ή και τίποτα για το Ολοκαύτωμα. **Ένας στους 20 δεν έχει ακούσει ποτέ γι' αυτό!**

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα: 14 αντισημιτικά περιστατικά βεβηλώσεων ή βανδαλισμών καταγράφηκαν το 2018 -τρία περισσότερα από το 2017. Πρωτοσέλιδα εφημερίδας -με αναισχυντες βολές κατά των Εβραίων- είναι

σχεδόν καθημερινό φαινόμενο. Συκοφαντίες και θεωρίες συνωμοσίας, αλλά και οικτρά ψεύδη, όπως ότι «οι Εβραίοι δεν πληρώνουν φόρους», έχουν κατακλύσει το διαδίκτυο κι ακόβουλα επιστρατεύονται για να διαιωνίσουν το μίσος.

Σε ερευνητικό επίπεδο: Έρευνα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για τον Αντισημιτισμό, το 2017, έδειξε ότι το ¼ των ερωτηθέντων θεωρεί ότι πρέπει να αφήσουμε πίσω μας τη μνήμη του Ολοκαυτώματος. Αξιοσημείωτα ποσοστά - μεταξύ του 12 και 23%- πιστεύουν ότι οι Εβραίοι εκμεταλλεύονται το Ολοκαύτωμα για προσωπικό όφελος, ενώ ποσοστό 28% έκριναν ότι η εξόντωση των Εβραίων ήταν από «μάλλον θετική» έως «απολύτως θετική»!!!

ΣΤΕΚΟΜΑΙ ΕΔΩ. Δεν θα επαναλάβω τα προφανή για το πόσο αναγκαία είναι η Παιδεία και τα εκπαιδευτικά προγράμματα ενημέρωσης, για το πόσο αναγκαία είναι η οριοθέτηση του αντισημιτισμού και η υιοθέτηση του ορισμού του, καθώς και η ένταξή του σε ένα αποτελεσματικότερο νομικό πλαίσιο. **ΤΟ ΞΕΡΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΜΑΣ! ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ...** Όπως απαραίτητος και σημαντικός είναι ο ρόλος της Πολιτείας, της διανόησης, των πανεπιστημίων, της Εκκλησίας, των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, των κοινωνικών φορέων στην ενημέρωση αλλά και την αντίδραση σε κάθε απόπειρα διάδοσης του ρατσιστικού μίσους...

Αγαπητοί μου,

Από αυτό το βήμα απευθύνομαι σε εσάς, τους επιστήμονες του αύριο, το μέλλον της χώρας μας, τους θεμελιωτές της αυριανής κοινωνίας: Ερευνήστε ... Μελετήστε την ιστορία του Ολοκαυτώματος. Διότι μόνον μέσα από τη γνώση θα αναγεννηθεί η ελπίδα ότι θα οικοδομήσετε ένα μέλλον με σεβασμό στον άνθρωπο και στον συνάνθρωπο, μακριά από φανατισμούς, αποκλεισμούς και μίσση...

Σας ευχαριστώ

ΔΑΥΙΔ ΣΑΛΤΙΕΛ
Πρόεδρος

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βουλής 36 – 105 57 Αθήνα

Τηλ.: 210 32 44 315 * fax: 210 33 13 852

e-mail: info@kis.gr * website: www.kis.gr